

wo-master
Executive Master of Science of
Internal Auditing
Universiteit van Amsterdam

28 november 2017

NVAO beperkte Toets nieuwe opleiding

Adviesrapport

Inhoud

1	Samenvattend advies	3
2	Werkwijze panel	5
3	Beschrijving van de opleiding	6
	3.1 Algemeen	6
	3.2 Profiel instelling	6
	3.3 Profiel opleiding	6
4	Opleidingsbeoordeling	8
	4.1 Beoogde eindkwalificaties	8
	4.2 Onderwijsleeromgeving	9
	4.3 Toetsing	12
	4.4 Afstudeergarantie en financiële voorzieningen	13
	4.5 Gerealiseerd niveau	13
	4.6 Algemene conclusie over de kwaliteit van de opleiding	14
	4.7 Graad en CROHO-onderdeel	15
5	Overzicht oordelen	16
	Bijlage 1: Samenstelling panel	17
	Bijlage 2: Programma locatiebezoek	18
	Bijlage 3: Overzicht van bestudeerde documenten	20
	Bijlage 4: Lijst met afkortingen	21

1 Samenvattend advies

De Universiteit van Amsterdam biedt sinds 1995 de postinitiële opleiding Executive Internal Auditing Programme aan. Zij zal bij accreditatie deze naam aanpassen in Executive Master of Science of Internal Auditing (EMIA). De opleiding wordt verzorgd in deeltijd, heeft een omvang van 72 EC en een duur van 2,5 jaar.

De eindkwalificaties van de opleiding sluiten aan op de eindtermen van de Common Body of Knowledge van het beroepsinstituut van Internal Auditors (IIA) en omvatten de vereisten voor het internationaal erkende CIA examen. De opleiding heeft daarnaast de ambitie om internal auditors een brede basis mee te geven, afgestemd op de wensen van het werkveld. Het panel is van oordeel dat de beoogde eindkwalificaties goed doordacht zijn, consciëntieus en erg uitgebreid uitgewerkt. Ze voldoen qua inhoud en niveau aan de eisen die aan een masteropleiding in dit vakgebied gesteld mogen worden. De opleiding heeft een specifieke ambitie om met de scriptie wetenschappelijke kennis te produceren die van waarde is voor het vakgebied. Deze ambitie is volgens het panel niet perse nodig voor een postinitiële wetenschappelijke masteropleiding, maar wel aanvaardbaar. De opleiding kan haar visie hierop nog aanscherpen.

De opbouw van het programma is gebaseerd op het Certified Internal Auditing (CIA) programma. De opleiding wordt als deeltijdse opleiding aangeboden met colleges op één vaste dag in de week. Er wordt overwegend gebruik gemaakt van werkcolleges waarin business cases, presentaties en huiswerkcases aan de orde komen. De opleiding kenmerkt zich door een mensgerichte persoonlijke benadering, met veel interactie en dialoog tussen docent en student. De studiebelasting is volgens studenten realistisch.

Docenten besteden in de uitwerking van de vakken veel aandacht aan de didactiek en de afstemming van de inhoud op de wensen vanuit de beroepspraktijk. De verbinding tussen eindkwalificaties, leerdoelen, didactiek en inhoud wordt daarbij volgens het panel niet altijd gestructureerd en consistent gelegd. Desondanks slaagt de opleiding er in om een programma neer te zetten dat de eindkwalificaties omvat, relevant is en van het beoogde niveau.

De opleiding heeft docenten aan zich verbonden die gezichtsbepalend zijn binnen het vakgebied en bijdragen aan de ontwikkeling ervan. Het panel heeft tijdens het locatiebezoek vastgesteld dat deze docenten actief bij de opleiding betrokken zijn. De opleiding wordt verzorgd door relatief veel gepromoveerden ten opzichte van wat van het vakgebied zou mogen worden verwacht. Het panel waardeert dit. Bovendien is er een mooie mix van profielen binnen het docententeam.

Voor deze opleiding geldt het Kader Toetsbeleid UvA en het Toetsbeleid UvA Economie en Bedrijfskunde (EB). De opleiding ressorteert onder de faculteitsbrede examencommissie EB. De examencommissie geeft aan bij het hanteren van de regels bij voorkeur geen onderscheid te maken tussen studenten van postinitiële en reguliere masteropleidingen. Het panel constateert dat de wijze waarop de examencommissie de procedures momenteel hanteert weliswaar conform het facultair beleid is, maar in contrast kan staan met de mensgerichte aanpak die de opleiding voorstaat.

De opleiding heeft sinds 2014 diverse verbeteringen in het scriptieproces doorgevoerd.

Het panel is van oordeel dat deze verbeter slag het proces meer gestructureerd en solide heeft gemaakt en dat de wijze van beoordeling nu adequaat is voor een postinitiële masteropleiding. Het panel adviseert de opleiding om de ingeslagen weg van ontwikkeling te continueren en dit verder te laten neerdalen, ook in de procedures rondom de wijze van beoordelen.

Het panel heeft geconstateerd dat er een afstudeergarantie is gegeven door de instelling en heeft geen reden om te twifelen aan de validiteit daarvan.

Het panel heeft een aantal afstudeerwerken van de meest recente cohorten afgestudeerden (2013-2016) bekeken en beoordeeld aan de hand van de beoordelingscriteria van de opleiding. In de eindwerken van de opleiding die het panel heeft bestudeerd ziet het duidelijk terug dat het scriptieproces een verbeter slag heeft gemaakt. Het is van oordeel dat de kwaliteit van de scripties momenteel voldoende is. Vertegenwoordigers van het werkveld geven aan dat zij de eindtermen van de opleiding terug zien in de competenties van medewerkers die deze opleiding hebben gevolgd.

Het panel komt tot een positief eindoordeel ten aanzien van de kwaliteit van de nieuwe postinitiële opleiding wo-master Executive Master of Science of Internal Auditing van de Universiteit van Amsterdam en adviseert de NVAO om overeenkomstig te besluiten.

Den Haag, 28 november 2017

Namens het panel ter beoordeling van de beperkte Toets nieuwe opleiding Executive Master of Science of Internal Auditing van de Universiteit van Amsterdam,

Prof. dr. A. van de Ven
(voorzitter)

drs. S. den Tuinder
(secretaris)

2 Werkwijze panel

De NVAO heeft een panel vastgesteld met volgende samenstelling:

- Voorzitter: Prof. dr. Arco van de Ven, hoogleraar Accounting Information Systems, TIAS en vml. hoogleraar Controlling Open Universiteit;
- Leden:
  - Prof. dr. Jim Emanuels, hoogleraar bestuurlijke informatievoorziening aan de Rijksuniversiteit Groningen, partner bij Tacstone;
  - Prof. dr. Gerrit Sarens, hoogleraar auditing aan de Université catholique de Louvain;
- Student-lid: Nikki van der Meijs MSc, recent afgestudeerd aan de Extended Master Organization Studies van Tilburg University.

Het panel werd bijgestaan door Tim Lamers MSc (zelfstandig adviseur), procescoördinator en drs. Suzanne den Tuinder, secretaris.

Bij de toetsing heeft het panel het Beoordelingskader voor de beperkte Toets nieuwe opleiding van de NVAO (Stcrt. 2014, nr 36791) in acht genomen alsmede de Richtlijn beoordeling postinitiële wo-master opleidingen in Nederland (maart 2017).

Het panel heeft zich aan de hand van de door de opleiding verstrekte documenten op de beoordeling voorbereid. In bijlage 3 van dit adviesrapport is een overzicht opgenomen van documenten die het panel heeft ontvangen. Op 20 september 2017 heeft het panel telefonisch overleg gehad ter voorbereiding op het locatiebezoek. Tijdens dit overleg zijn de eerste bevindingen van het panel besproken en heeft de procescoördinator de werkwijze en het beoordelingskader nader toegelicht. Voor het beoordelen van de eindwerken heeft het panel de NVAO-richtlijnen ter beoordeling van eindwerken gevolgd (NVAO Richtlijn beoordeling eindwerken tijdens visitaties, 18 februari 2015). De secretaris heeft de eerste bevindingen en de bevindingen met betrekking tot de eindwerken van de panelleden geïnventariseerd. Deze zijn als input gebruikt voor het locatiebezoek.

Op 18 oktober 2017 heeft het panel een locatiebezoek afgelegd. Tijdens dit bezoek is het panel in verschillende gespreksrondes van nadere informatie voorzien en zijn de vraagpunten aan de orde gesteld en in discussie gebracht. Het programma van het locatiebezoek is toegevoegd in bijlage 2. Na afloop van de gesprekken heeft het panel het geheel van bevindingen en overwegingen onderling besproken en vertaald naar voorlopige conclusies. Aan het eind van het bezoek heeft de panelvoorzitter die conclusies mondeling teruggekoppeld naar de opleiding. Op basis van de bevindingen, overwegingen en conclusies heeft de secretaris een conceptadvies opgesteld dat aan de panelleden is voorgelegd. Vervolgens heeft het panel dit concept van commentaar voorzien, waarna het conceptrapport is vastgesteld door de voorzitter. Het adviesrapport is op 14 november 2017 aan de opleiding voorgelegd ter controle op feitelijke onjuistheden. De opleiding heeft op 23 november 2017 gereageerd op het adviesrapport en aangegeven geen feitelijke onjuistheden te hebben geconstateerd. Daarna heeft de voorzitter het definitieve rapport vastgesteld. Het panel heeft dit advies in volledige onafhankelijkheid opgesteld en op 28 november 2017 aan de NVAO aangeboden.

3 Beschrijving van de opleiding

3.1 Algemeen

Instelling:	Universiteit van Amsterdam
Opleiding:	Postnitiële Executive Master of Science of Internal Auditing (EMIA)
Variant:	deeltijd
Graad:	Master of Science
Locatie:	Amsterdam
Studieomvang :	72 EC
CROHO-onderdeel:	Economie

3.2 Profiel instelling

De Universiteit van Amsterdam (UvA) is één van de grotere Nederlandse universiteiten met 32.000 studenten en ruim 5.000 medewerkers. Zij typeert zichzelf als “een internationaal georiënteerde universiteit, passend bij het karakter en de historie van de stad Amsterdam: onafhankelijk, innovatief en betrokken.”

De UvA beschikt over zeven faculteiten waar onderwijs en onderzoek plaatsvindt op het gebied van natuurwetenschappen, rechtsgeleerdheid, geesteswetenschappen, sociale wetenschappen, economie en bedrijfskunde, geneeskunde en tandheelkunde. De UvA biedt 57 bacheloropleidingen, 66 masteropleidingen en 11 postnitiële opleidingen aan.

Het onderwijs aan de faculteit Economie en Bedrijfskunde (EB) is georganiseerd in twee Schools: de Amsterdam Business School (ABS) en Amsterdam School of Economics (ASE). Deze tellen gezamenlijk ongeveer 6.000 studenten en 170 fte wetenschappelijke medewerkers. De Schools verzorgen driejarige bachelor- en eenjarige masteropleidingen. Daarnaast bieden de twee Schools postdoctorale opleidingen en andere onderwijsvormen, waaronder maatwerk voor bedrijven, masterclasses, bijscholingen en lezingen.

3.3 Profiel opleiding

De Universiteit van Amsterdam biedt de postnitiële opleiding Executive Internal Auditing Programme (EIAP) sinds 1995 aan. Zij is hiermee één van de twee universiteiten in Nederland die een postnitiële masteropleiding aanbiedt in Internal Auditing en die opleidt tot de Registered Operational Auditors (RO), afgegeven door het Instituut van Internal Auditors (IIA)/Stichting Verenigde Operational Auditors (SVRO). Beide Nederlandse opleidingen worden door het IIA Inc. aangemerkt als Centers for Internal Audit Excellence.

Sinds 2013 werkt de opleiding aan een verdere inbedding in de universitaire omgeving en het volledig participeren in de onderwijsprocessen van de UvA. Zij zal bij accreditatie de naam aanpassen in Executive Master of Science of Internal Auditing (EMIA). De instroom voor collegejaar 2016/2017 was 23 studenten.

De opleiding heeft een omvang van 72 EC en een duur van 2,5 jaar. Het programma bestaat uit vier semesters onderwijs, die elk zijn verdeeld in twee collegeblokken van acht weken en een blok van vier weken. In het laatste half jaar van de opleiding werkt de student aan het thesis project van 12 EC. Het programma wordt hoofdzakelijk in het Nederlands

aangeboden, alleen het vak CIA Profession wordt deels in het Engels verzorgd. De samenhang van de programmaonderdelen is gebaseerd op het Certified Internal Auditing (CIA) programma en als volgt opgebouwd:

Jaar 1:

Internal Audit Objects:

- Accounting Information Systems
- Control Models

Internal Audit Basics:

- CIA Profession
- Auditing Principles
- Financial Auditing
- IT Basics & IT Auditing

Jaar 2:

Internal Audit Objects:

- Management Accounting
- Financial Management
- Internal Governance
- Risk Management & Compliance

Internal Auditor:

- Personal Skills
- Ethics & Integrity
- Advisory Skills
- Audit Skills
- Audit Research & Methodology
- Thesis project

Internal Audit Function:

- Managing Internal Audit Function
- Internal Audit Excellence
- Quality Assurance Review

4 Opleidingsbeoordeling

Van toepassing is het Beoordelingskader voor de beperkte Toets nieuwe opleiding van de NVAO (2014, Nr. 36791).

Het kader voor de beperkte beoordeling van nieuwe opleidingen wordt gebruikt als de instelling beschikt over een positief oordeel over de instellingstoets kwaliteitszorg.¹ De beoordeling komt tot stand op basis van een discussie met 'peers' over de inhoud en kwaliteit van de opleiding en is gericht op vijf vragen:

1. Wat beoogt de opleiding?
2. Hoe wil de opleiding dit realiseren?
3. Hoe wil de opleiding dit toetsen?
4. Zijn er voldoende financiële middelen?
5. Worden de doelstellingen bereikt?²

Deze vijf vragen zijn vertaald in vijf standaarden. Over de standaarden geeft een visitatiepanel een gemotiveerd oordeel op een driepuntsschaal: voldoet, voldoet ten dele of voldoet niet. Vervolgens geeft het panel een gemotiveerd eindoordeel over de kwaliteit van de opleiding, ook op een driepuntsschaal: positief, positief onder voorwaarden, of negatief.

4.1 Beoogde eindkwalificaties

4.1.1 Standaard 1

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Bevindingen

Bij het formuleren van de beoogde eindkwalificaties sluit de opleiding Executive Master of Internal Auditing (EMIA) aan op de eindtermen van het beroepsinstituut van Internal Auditors (IIA). Deze worden gevormd door het Common Body of Knowledge dat wereldwijd als uitgangspunt wordt gebruikt voor de definiëring van de competenties van internal auditors. Daarnaast omvatten de eindkwalificaties de vereisten voor het internationaal erkende Certified Internal Auditing (CIA) examen.

De opleiding heeft de eindtermen tevens gerelateerd aan de Dublin-descriptoren zoals geformuleerd voor masteropleidingen. In het dossier geeft zij een overzicht hoe zij de samenhang ziet tussen de Dublin Descriptoren en de eindtermen van IIA. Ten opzichte van andere masteropleidingen IA ziet de opleiding zichzelf niet als uitdrukkelijk onderscheidend, maar profileert zij zich vooral door een grotere nadruk op gedragswetenschappen.

Het panel heeft in de verschillende gespreksrondes gesproken over de balans tussen de praktische toepasbaarheid en de wetenschappelijke oriëntatie van de opleiding. Vertegenwoordigers van het werkveld en studenten melden het panel dat zij zeer hechten aan de professionele toepasbaarheid van het geleerde, maar ook aan synthese en theoretische verdieping. Het opleidingsmanagement geeft aan sinds 2013 meer nadrukkelijk

¹ Een instelling die beschikt over een positieve instellingstoets kwaliteitszorg kan ook vragen om de uitgebreide TNO uit hoofdstuk 6 van deze beoordelingskaders.

² Indien de opleiding reeds afgestudeerden heeft opgeleverd, wordt het gerealiseerd eindniveau beoordeeld.

te hebben gekozen voor het versterken van de kwaliteit van het masterniveau van de opleiding. Het ziet de aanvraag van een NVAO accreditatie als een belangrijke markering van dit verbeterproces. Het wenst de toepasbaarheid van het geleerde nadrukkelijk te combineren met een duidelijke wetenschappelijke ambitie.

Overwegingen

Het panel is van oordeel dat de beoogde eindkwalificaties goed doordacht zijn, en duidelijk gebaseerd zijn op de Common Body of Knowledge van het IIA. Internationaal zijn de eindkwalificaties gevalideerd door de aansluiting bij de eisen aan het CIA examen. De eindkwalificaties zijn volgens het panel consciëntieus en erg uitgebreid uitgewerkt en voldoen qua inhoud en niveau aan de eisen die aan een masteropleiding in dit vakgebied gesteld mogen worden.

De opleiding richt zich er op om internal auditors een brede basis mee te geven. Dat wordt gewaardeerd door het werkveld en studenten en sluit aan bij de rol die van de internal auditor door het werkveld wordt verwacht. Het panel ziet deze ambitie terug in de eindkwalificaties van de opleiding.

De opleiding heeft een specifieke ambitie om ook wetenschappelijke kennis te produceren. Die ambitie is volgens het panel niet perse nodig voor een postinitiële wetenschappelijke masteropleiding, maar wel aanvaardbaar. De opleiding kan haar visie hierop nog aanscherpen.

Conclusie: Voldoet

4.2 Onderwijsleeromgeving

4.2.1 Standaard 2

Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Bevindingen

Volgens het opleidingsmanagement vormen de eindkwalificaties van de opleiding het raamwerk voor de gewenste inhoud van de verschillende programmaonderdelen. De specifieke vakinhoud per onderdeel wordt vervolgens uitgewerkt door de verantwoordelijke docenten. Uit de verschillende gesprekken blijkt dat de ervaringen van studenten en wensen vanuit het werkveld nadrukkelijk door docenten worden meegenomen bij het vormgeven van de definitieve inhoud en didactiek van een vak.

Het opleidingsmanagement wenst actualiteiten en nieuwe ontwikkelingen in het vakgebied in het programma te incorporeren. Binnen het totale programma is hiervoor de Capita Selecta aangewezen, maar gesprekspartners geven aan dat hier ook bij de ontwikkeling van de andere vakken rekening mee te houden, binnen de ruimte die het opleidings- en examenreglement (OER) hier biedt. Een koppeling vanuit de uiteindelijke vakinhoud en didactiek terug naar de eindkwalificaties lijkt daarbij niet altijd expliciet te worden gemaakt. Studenten geven aan dat ook hun inbreng nadrukkelijk wordt meegenomen in de verdere ontwikkeling van het programma en vinden de actualiteit en directe toepasbaarheid van kennis groot.

De samenhang van de verschillende programmaonderdelen wordt geschetst op basis van het CIA programma. De opleiding wordt als deeltijdse opleiding aangeboden met colleges op één vaste dag in de week. Er wordt overwegend gebruik gemaakt van werkcolleges waarin business cases, presentaties en huiswerkcases aan de orde komen. Het panel verneemt van docenten en studenten dat de opleiding zich kenmerkt door een mensgerichte persoonlijke benadering, dichtbij de student. De stijl van lesgeven typeren zij als zeer dialoog-gestuurd. Studenten geven aan dat zij veel mogelijkheden ervaren tot het stellen van vragen, ook buiten de lessen om. Zij ervaren docenten als intensief betrokken.

Docenten geven aan dat er, in het verlengde van de wetenschappelijke ambitie van de opleiding, de laatste jaren een transitie heeft plaatsgevonden naar meer research based onderwijs. Het streven is daarbij onder meer om in de modules meer met wetenschappelijke publicaties te werken. Studenten geven aan de balans tussen professionele toepasbaarheid en de theoretische en conceptuele achtergrond als aantrekkelijk te ervaren. Het valt het panel op dat zowel docenten als studenten de invulling van het wetenschappelijk karakter van de opleiding vooral lijken te versmallen tot het aandeel theorie in de opleidingsonderdelen, in tegenstelling tot het aandacht besteden aan (uitgevoerd) wetenschappelijk onderzoek.

De opleiding heeft een aantal toelatingsvoorwaarden geformuleerd betreffende opleidingsniveau en werkervaring. Met elke kandidaat vindt een intakegesprek plaats. Als er tijdens dit gesprek een achterstand op een onderdeel wordt geconstateerd, kan een advies worden gegeven voor het op peil brengen van kennis. De opleiding biedt voor afgestudeerden Register Accountants, Register Controllers en Register EDP-Auditors vrijstellingen waardoor zij het programma in één tot anderhalf jaar kunnen voltooien.

Studenten hebben een uiteenlopende achtergrond; sommigen hebben een zuiver financiële achtergrond, anderen hebben een basis in gedragswetenschappen of IT. De diversiteit binnen de studentengroep en de didactische mogelijkheden die dit biedt, wordt volgens het opleidingsmanagement goed benut door docenten. Studenten beamen dit en geven aan dat studenten die meer weten van een onderwerp, actief door de docent om inbreng worden gevraagd om hun kennis te delen. Zij geven aan zich daarbij uitgedaagd te voelen op de zaken die zij wellicht al als vanzelfsprekend aannamen.

De studiebelasting is volgens studenten realistisch. Studieadviseurs die speciaal voor postinitiële opleidingen zijn aangesteld, kunnen studenten helpen bij het plannen en organiseren van hun studie, en bieden ondersteuning als studenten wegens persoonlijke omstandigheden studievertraging oplopen. Studenten ervaren dat de opleiding zich inspant om voldoende flexibiliteit te bieden om studie en werk te combineren. Daar waar zij met faculteitsbrede regels of gremia geconfronteerd worden, is deze flexibiliteit volgens hen minder vanzelfsprekend.

De opleiding heeft docenten aan zich verbonden die gezichtsbepalend zijn binnen het vakgebied en bijdragen aan de ontwikkeling ervan. Het panel heeft tijdens het locatiebezoek kunnen constateren dat deze docenten actief bij de opleiding betrokken zijn. Het aanstellingsbeleid van docenten is in lijn met het facultaire beleid, wat inhoudt dat docenten in het bezit moeten zijn van een Basis Kwalificatie Onderwijs (BKO) en dat nadrukkelijk gezocht wordt naar de inhoudelijke aansluiting tussen het vakgebied en de kwalificaties van

docenten. Voor deze opleiding betekent dit dat er veel CIA's, RO's, RE's en RA's actief zijn in de opleiding. De beoogde docent-student ratio is 1:25.

Overwegingen

Het panel is van oordeel dat de indeling van programmaonderdelen, gebaseerd op het CIA programma, past bij de beoogde leerdoelen. Het ziet dat er in de ontwikkeling van het programma en de uitwerking van de vakken veel aandacht wordt besteed aan de didactiek. Ook stemmen docenten de inhoud van hun vak af op de wensen en vereisten vanuit de beroepspraktijk en het werkveld. Docenten hebben hierin zoveel ruimte als het OER hen biedt. De verbinding tussen eindkwalificaties, leerdoelen, didactiek en inhoud wordt daarbij volgens het panel niet altijd gestructureerd en consistent gelegd. Desondanks slaagt de opleiding er in om, via deze meer indirecte afstemming op de eindkwalificaties, een programma neer te zetten dat deze eindkwalificaties omvat, relevant is en van het beoogde niveau. Het panel adviseert om de onderwijskundige opbouw van de opleiding (doelen-didactiek-toetsing) consistentier te hanteren. Niet om dit te formaliseren, maar wel om alle betrokkenen bij de opleiding beter in staat te stellen deze visie te internaliseren.

Het lijkt het panel dat er wat verwarring is rondom enerzijds het gebruik van theorie en anderzijds research based teaching; deze begrippen worden door elkaar gebruikt. Alhoewel volgens het panel het accent in werkelijkheid vooral op praktijktoepassing en praktijkrelevantie ligt, komt een wetenschappelijke basis voldoende in het programma aan bod voor het praktijkgerichte karakter van deze opleiding.

Het panel heeft de mensgerichte benadering die de opleiding voorstaat duidelijk herkend tijdens de gesprekken. Inhoudelijke diversiteit in de klas kan volgens het panel een risico zijn, maar voor deze opleiding wordt dit duidelijk gezien als een toegevoegde waarde die door docenten wordt benut.

De opleiding wordt verzorgd door relatief veel gepromoveerden ten opzichte van wat van het vakgebied zou mogen worden verwacht. Het panel waardeert dit. Bovendien is er een mooie mix van profielen binnen het docententeam.

Conclusie: Voldoet

4.3 Toetsing

4.3.1 Standaard 3

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Bevindingen

Voor deze opleiding geldt het Kader Toetsbeleid UvA en het Toetsbeleid UvA Economie en Bedrijfskunde (EB). Docenten worden jaarlijks geïnformeerd over het toetsbeleid van UvA EB en richtlijnen van de OER zodat zij hier bij het maken van toetsen rekening mee kunnen houden.

De opleiding ressorteert onder de faculteitsbrede examencommissie EB. De faculteit heeft een toetsdeskundige in dienst om de kwaliteit van de toetsing te verbeteren en te monitoren. Deze beoordeelt toetsen aan de hand van een signaallijst op basis van klachten, bekijkt voor elke opleiding eenmaal per drie jaar een aantal vakken en adviseert de examencommissie hierover. Het panel heeft met de examencommissie gesproken over de wijze waarop zij omgaat met het gegeven dat veel studenten de opleiding combineren met werk. De commissie zegt zich te realiseren dat er een spanning zit tussen het strak hanteren van regels enerzijds en de diversiteit en van de doelgroep van deze opleiding en de belasting van het combineren van de opleiding met werk anderzijds. Zij geeft aan bij het hanteren van de regels bij voorkeur geen onderscheid te maken tussen studenten van postnitiële en reguliere masteropleidingen.

De opleiding heeft de wijze van toetsing per vak verduidelijkt in een tabel, waaruit valt op te maken dat bij vrijwel alle vakken een combinatie van toetsinstrumenten wordt gebruikt. De opleiding hanteert het 4-ogenprincipe bij het ontwikkelen van toetsen en maakt gebruik van toetsmatrijzen, maar deze zijn volgens docenten nog in beweging en dienen volgens de opleiding nog beter te worden toegepast.

De opleiding heeft sinds 2014 diverse verbeteringen in het scriptieproces doorgevoerd. Sindsdien worden studenten voorafgaand aan hun scriptie in het vak Audit & Research Methodology voorbereid op het scriptieproces. Studenten moeten binnen dit vak hun onderzoekopzet formuleren en presenteren. Indien opzet en inhoudsopgave zijn goedgekeurd, wordt een scriptiebegeleider toegewezen. Tijdens de scriptie wordt een student in individuele sessies begeleid en is een scriptiehandleiding beschikbaar. Het panel stelt vast dat in deze handleiding de link tussen de scriptie enerzijds en de eindtermen en de normering anderzijds niet expliciet wordt gemaakt. Voor het beoordelen van de scriptie is het beleid van de opleiding dat minimaal één van de beoordelaars gepromoveerd is. Het panel stelt vast dat beoordelingsformulieren van de scripties die het heeft beoordeeld, wisselend en vaak summier zijn ingevuld. Tijdens het locatiebezoek heeft het panel beoordelingsformulieren van het meest recente cohort ingezien (zomer 2017) en stelt vast dat de toelichting hierin uitgebreider en adequater is.

Overwegingen

Het panel constateert dat de opleiding aansluit bij het facultair toetsbeleid en dat zij een grote diversiteit aan toetsmethoden inzet. Het is van oordeel dat de procedures rondom de scripties in de afgelopen jaren een verbeteringslag hebben doorgemaakt. De recente veranderingen in het scriptieproces hebben dit proces volgens het panel meer gestructureerd en solide gemaakt. Het panel is van oordeel dat de wijze van beoordeling nu adequaat is voor een postnitiële masteropleiding. De volgende stap hierin is om deze

verbeteringen ook consistent door te vertalen naar de wijze van beoordeling; de lat waartegen scripties worden beoordeeld lijkt momenteel nog niet grondig samen besproken. Het panel adviseert de opleiding om vooral de ingeslagen weg van ontwikkeling te continueren en dit verder te laten neerdalen in de procedures rondom de wijze van beoordelen. Het onderkent de noodzaak van de betrokkenheid van minimaal één gepromoveerde docent bij de scriptie.

Het panel constateert dat de wijze waarop de examencommissie de procedures momenteel hanteert weliswaar conform het facultair beleid is, maar in contrast kan zijn met de mensgerichte aanpak die de opleiding voorstaat. Het adviseert om in een dialoog na te gaan hoe meer rekening gehouden kan worden met de specifieke kenmerken van de opleiding en van deze studenten.

Conclusie: Voldoet

4.4 Afstudeergarantie en financiële voorzieningen

4.4.1 Standaard 4

De instelling geeft aan studenten de garantie dat het programma volledig kan worden doorlopen en stelt toereikende financiële voorzieningen beschikbaar.

Bevindingen

Het programma is de voortzetting van de onbekostigde deeltijdopleiding EIAP waarvan volgens het dossier de financiële positie al jaren goed is. De groei en omvang van het programma zijn zodanig dat UvA EB vertrouwt op een langdurige rendabele organisatie. Zij geeft aan dat de Amsterdam Business School voldoende financiële reserves heeft om eventuele tegenvallende resultaten op te vangen.

Overwegingen

De opleiding is een doorontwikkeling van een bestaande opleiding en is reeds ingebed in de instellingsstructuur. Het panel heeft geconstateerd dat er een afstudeergarantie is gegeven door de instelling en heeft geen reden om te twifelen aan de validiteit daarvan.

Conclusie: Voldoet

4.5 Gerealiseerd niveau

4.5.1 Standaard 5

De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd

Bevindingen

De opleiding is in 1995 van start gegaan als beroepsopleiding en kent daarom reeds vele afgestudeerden. Het panel heeft een aantal afstudeerwerken van de meest recente cohorten afgestudeerden (2013-2016) bekeken en beoordeeld aan de hand van de beoordelingscriteria van de opleiding. Vier van de scripties uit de steekproef van 15 scripties voldeden volgens het panel niet aan de normen die de opleiding hier voor stelt. Dit betroffen

allen scripties uit 2013 en 2014. De initiële steekproef van 15 scripties is daarom uitgebreid met 6 scripties uit het meest recente beschikbare cohort (2015 en 2016) die geen onderdeel waren van de initiële steekproef. Deze extra scripties voldoen volgens het panel allen aan het niveau dat van een dergelijke postinitiële masteropleiding mag worden verwacht. De opleiding stelt zelf tevens de eis aan de scripties dat deze een toegevoegde waarde dient te hebben voor vakgebied. Dat wordt getracht in de scripties maar lijkt niet altijd haalbaar, studenten lijken hiermee te worstelen.

Vertegenwoordigers van het werkveld geven aan dat zij de eindtermen van de opleiding terug zien in de competenties van medewerkers die deze opleiding hebben gevolgd. Zij vermelden daarbij expliciet de gerichtheid op governance, en de vaardigheden om gesprekspartner te zijn voor het management met betrekking tot de internal auditfunctie. Alumni van de opleiding vinden dat zij beter geoutilleerd zijn voor hun functie en dat zij kennis en vaardigheden hebben opgedaan die zij kunnen aanwenden in hun werkomgeving.

Overwegingen

Het panel heeft op basis van de scripties en gesprekken meer zicht gekregen op de kwaliteit van de toetsing en beoordeling. In de eindwerken van de opleiding die het panel heeft bestudeerd ziet het duidelijk terug dat het scriptieproces een verbetering heeft gemaakt en dat de kwaliteit van de scripties in dit proces nu voldoende is geborgd. Bij de eindwerken van na het invoeren van deze verbeteringen, heeft het panel uitsluitend scripties aangetroffen die voldoen aan de eisen die gesteld mogen worden aan het eindniveau van een postinitiële masteropleiding. Wel vraagt het panel zich af of de wijze waarop de wetenschappelijke ambitie door de opleiding wordt ingevuld wellicht wat ambitieus is voor deze opleiding. Zowel de opleiding als de studenten lijken hiermee te worstelen. Het panel adviseert om de haalbaarheid van deze ambitie en het kaderen wat wel en niet haalbaar is verder te onderzoeken.

Conclusie: Voldoet

4.6 Algemene conclusie over de kwaliteit van de opleiding

Het panel beoordeelt de kwaliteit van de nieuwe opleiding positief. Het panel is van oordeel dat de beoogde eindkwalificaties goed doordacht zijn en internationaal zijn gevalideerd. Zij sluiten aan bij wat het werkveld van een internal auditor verwacht en voldoen qua inhoud en niveau aan de eisen die aan een postinitiële master in dit vakgebied gesteld mogen worden. De inhoud en vormgeving van het programma stelt studenten in staat de leerdoelen te behalen en bieden de mogelijkheid het geleerde direct in de praktijk toe te passen. Het docententeam is passend bij zowel het beroepsgerichte als het wetenschappelijke karakter van deze opleiding. De opleiding sluit aan bij het facultair toetsbeleid en maakt gebruik van een combinatie van diverse toetsinstrumenten. De recente veranderingen in het scriptieproces hebben dit proces meer gestructureerd en solide gemaakt. De kwaliteit van de eindwerken is hierin voldoende geborgd. De scripties die het panel heeft beoordeeld voldoen aan het eindniveau van een postinitiële masteropleiding. Het werkveld geeft aan dat zij de eindcompetenties terug zien in de afgestudeerden van de opleiding.

Het panel adviseert:

- De visie op de wetenschappelijk oriëntatie aan te scherpen;

- De onderwijskundige opbouw van het programma consistent te hanteren;
- De ingeslagen weg van ontwikkeling van het scriptieproces te continueren en te laten neerdalen in de procedures rondom de wijze van beoordelen;

4.7 Graad en CROHO-onderdeel

Het panel adviseert om de volgende graad aan de opleiding toe te kennen: Master of Science

Het panel adviseert het volgende CROHO-onderdeel voor de opleiding: Economie

5 Overzicht oordelen

Onderwerp	Standaarden	Oordeel
1 Beoogde eindkwalificaties	1. De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	Voldoet
2 Onderwijsleeromgeving	2. Het programma, het personeel en de opleidings specifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren	Voldoet
3 Toetsing	3. De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing	Voldoet
4 Gerealiseerde eindkwalificaties	4. De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd	Voldoet
5 Gerealiseerd niveau	5. De opleiding toont aan dat het beoogd niveau wordt gerealiseerd	Voldoet
Algemene conclusie	<i>Het visitatiepanel beantwoordt de vraag of de opleiding voldoet aan de kwaliteit die in internationaal perspectief redelijkerwijs verwacht mag worden van een bachelor- of masteropleiding binnen het hoger onderwijs.</i>	Positief

Bijlage 1: Samenstelling panel

- Voorzitter: Prof. dr. Arco van de Ven, hoogleraar Accounting Information Systems, TIAS en hoogleraar Controlling Open Universiteit;
- Leden:
  - Prof. dr. Jim Emanuels, hoogleraar bestuurlijke informatievoorziening aan de Rijksuniversiteit Groningen, partner bij Tacstone;
  - Prof. dr. Gerrit Sarens, hoogleraar auditing aan de Université catholique de Louvain;
- Student-lid: Nikki van der Meijs, recent afgestudeerd aan de Extended Master Organization Studies van Tilburg University.

Prof. dr. Arco van de Ven RA is hoogleraar Bestuurlijke Informatievoorziening bij TIAS School for Business and Society (Universiteit van Tilburg) en voormalig hoogleraar Controlling aan de Open Universiteit. Relevante nevenfuncties van professor van de Ven zijn: voorzitter van het curatorium van de Internal Operational Audit en IT Audit opleiding van de Erasmus Universiteit, lid van de Raad van Tucht van de Vereniging van Registercontrollers en vice-voorzitter van de Raad van Commissarissen van de woningbouwcorporatie Trivire.

Prof. Dr. Jim A. Emanuels studeerde bedrijfseconomie en accountancy aan de Rijksuniversiteit Groningen (RUG) . Vanaf 1986 tot 1996 was hij werkzaam voor Coopers and Lybrand als registeraccountant. Hij trad in 1996 in dienst van KPMG en leidde daar en bij rechtsopvolgers van KPMG Consulting diverse adviesgroepen op het gebied van strategie en financieel- en risicomanagement management, vanaf 1997 als partner. In 2006 was hij medeoprichter van Tacstone, een in Hilversum gevestigde advies en venturing organisatie, waar hij momenteel één van de acht partners is. Jim promoveerde in 1995 aan de RUG en werd daar in 2003 benoemd als hoogleraar in accounting information systems en internal control (ICAIS). Hij heeft beperkt aantal nevenfuncties, waaronder het voorzitterschap van de raad van toezicht van een ziekenhuis.

Prof. dr. Gerrit Sarens is hoogleraar audit en governance aan de Louvain School of Management (Unversité Catholique de Louvain, België) en gastdocent in diverse nationale en internationale instellingen. Gerrit was tot de zomer van 2017 vice decaan van de management school. Daarnaast is Gerrit ook actief als consultant en zetelt hij in vier raden van toezicht.

Nikki van der Meijs MSc, student-lid, is onlangs afgestudeerd aan de Extended Master Organization Studies van de Universiteit van Tilburg. Zij studeerde eerder Pedagogisch Management Kinderopvang aan Fontys Hogescholen. Mevrouw Van der Meijs heeft regelmatig opgetreden als student-lid in panels van de NVAO.

Alle panelleden hebben een onafhankelijkheids- en onpartijdigheidsverklaring ingevuld en ondertekend.

Het panel werd bijgestaan door Tim Lamers MSc, procescoördinator en drs Suzanne den Tuinder, secretaris.

Bijlage 2: Programma locatiebezoek

Het panel heeft een bezoek gebracht aan de locatie op woensdag 18 oktober 2017

08.30 – 08.45 uur Ontvangst panel

08.45 – 9.45 uur Intern paneloverleg en bestuderen documentatie (besloten)

9.45 – 10.45 uur Sessie 1 – Opleidingsmanagement

- Prof. dr. Han van Dissel, decaan Faculteit Economie en Bedrijfskunde
- Dr. Mark van der Veen, directeur Graduate School of Business
- Prof. dr. Ronald Does, directeur Institute of Executive Programmes
- Prof. dr. Edo Roos Lindgreen, opleidingsdirecteur EMIA
- Sook Reker, programmamanager EMIA

10.45 – 11.00 uur Korte pauze (besloten)

11.00 – 12.00 uur Sessie 2 – Studenten en afgestudeerden

- Birgitta Bastiaan, tweedejaars student
- Drs. Ruud Blaauw, tweedejaars student
- Fabienne Boletis, MSc, tweedejaars student
- Robin Holtel, MSc, internal/operational auditor, Culture and Behaviour ABN AMRO Bank N.V.
- Denise Lok Hin, BSc, tweedejaars student
- Mustafa Mzallassi, BBA AA, tweedejaars student
- Thalia Weidema, MA RA RO CIA, interim internal auditor - internal control specialist - interim operational risk manager, Credit Agricole Consumer Finance Nederland B.V.

12.00 – 12.30 uur Lunch panel en bestuderen documentatie (besloten)

12.30 – 13.15 uur Sessie 3 – Kerndocenten

- Drs. Huck Chuah, RO RA, docent Quality Assurance en lid van de Opleidingscommissie
- Lex van der Drift, RE RI, docent IT Auditing
- Dr. Susanne van Hoek, docent vaardigheden en Thesis Project, scriptiecoördinator
- Jan Schipper, RA, docent Accounting Information Systems
- Drs. Hidde van der Wal, docent Management Accounting
- Prof. dr. Philip Wallage, hoogleraar Auditing

13.15 – 13.30 uur Korte pauze (besloten)

13.30 – 14.15 uur Sessie 4 – Examencommissie

- Drs. Rob van Hemert, voorzitter Examencommissie
- Mr. Ben Olivier, extern lid Examencommissie
- Dr. Philippe Versijp, lid Examencommissie
- Dr. Dirk Damsma, lid Examencommissie

14.15 – 14.30 uur Korte pauze (besloten)

14.30 – 15.15 uur Sessie 5 – Vertegenwoordigers werkveld

- John Bendermacher, CIA RA. directeur Group Audit ABN AMRO
- Bart van Loon, partner KPMG
- Paul Scholte, RA, directeur Auditdienst Rijk bij Ministerie van Financiën
- Drs. Vincent Moolenaar, Global Integration Program Leader bij Ahold Delhaize
- Louis Beenen, RO, hoofd Internal Audit bij 's Heeren Loo Zorggroep

15.15 – 15.30 uur Korte pauze (besloten)

15.45 – 17.00 uur Intern beraad (besloten)

17.00 uur Beknopte terugkoppeling door panelvoorzitter

Bijlage 3: Overzicht van bestudeerde documenten

Informatiedossier opleiding/instelling

- Aanvraag tot accreditatie van de onbekostigde Executive Master of Science of Internal Auditing (EMIA)
- Bijlage 1: Vakbeschrijving EMIA
- Bijlage 2: Concept OER 2016-2017
- Bijlage 3: Opleidingsplan 2014-2017
- Bijlage 4: overzicht scripties
- Bijlage 5: overzicht verkorte EMIA programma's voor RA, RC en RE
- Bijlage 6: Nieuwe Nederlandse Corporate Governance Code – voorstellen voor herziening
- Bijlage 7: brief IIA aan UvA – Van Kuijck inzake onderwijs en onderzoek
- Bijlage 8: IIA Internal Auditing Education Partnership
- Bijlage 9: instellingstoets kwaliteitszorg UvA
- Bijlage 10: jaarverslag studieadviseurs Executive Programmes

Documenten beschikbaar gesteld tijdens locatiebezoek

- Jaarverslag Examencommissie 2015-2016
- Jaarverslag 2015-2016 Opleidingscommissie Executive Programme
- Beoordelingsformulier masterscriptie executive internal auditing programme
- Scriptiehandleiding EIA Programme december 2016
- Studenttevredenheid diverse vakken
- Evaluatie Toetskwaliteit diverse vakken
- Tentamens
- Introductie voor studenten
- Diverse vakliteratuur en artikelen

Bijlage 4: Lijst met afkortingen

BKO	Basis Kwalificatie Onderwijs
CIA	Certified Internal Auditing
EB	Economie en Bedrijfskunde
EC	European Credits (studiepunten)
EMIA	Executive Master of Science of Internal Auditing
IIA	Instituut van Internal Auditors
ma	master
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
OER	Onderwijs en Examen Reglement
SVRO	Stichting Verenigde Operational Auditors
wo	wetenschappelijk onderwijs

Het adviesrapport is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO met het oog op beperkte toetsing van de nieuwe opleiding wo Executive Master of Science of Internal Auditing (EMIA) van de Universiteit van Amsterdam.

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)
Parkstraat 28
Postbus 85498 | 2508 CD DEN HAAG
T 31 70 312 23 00
E info@nvao.net
W www.nvao.net

Aanvraagnummer 005775